

POLİTİK STRATEJİDE İKTİDAR SORUNU

Büyük düşünür Marks ve Engels tarafından ortaya konan ve Lenin tarafından geliştirilen “Bilimsel Sosyalizm” toplumsal gelişmenin yasaları tarafından doğrulanmış, pratiğe geçerek; sınıf mücadelesinin yaklaşık 150 yıllık pratiği ile birlikte zengin bir bilim haline gelmiştir.

1917 Ekim Sosyalist Devrimi; 1940’lı yılların sosyal devrimleri yüzyılımızın son yarısından itibaren gerçekleşen devrimlerle Sosyalizm Teorisi, toplumsal pratiğe geçmekle kalmamış; bu pratiğin kendisi tarafından sınavdan geçirilip geliştirilmiştir. Proleter hareketin teorik anlatımı olan modern sosyalizmin biçimi, gelişen toplumsal olayların sonucu olarak eskirken; sosyalizmin özü ise, yeniden ve yeniden proleter mücadelenin pratiği tarafından doğrulanmış ve geliştirilmiştir. Sosyalist ülkelerde meydana gelen sorun ve güçlükler devrimci teorimizin özünün daha iyi kavranması açısından ele alınmalıdır. Sosyalizmin pratiği sosyalist teorimizin eksiklerinin tamamlanması için muazzam bir malzeme birikimi sağlamıştır.

Bilimsel Sosyalizm bir politik akım olarak Komün’den bu yana yüzyılımızın en etkin ve sürükleyici gücüdür. Geçen yüzyılda ortaya çıkan değişik sosyalizm teorileri (küçük burjuva sosyalizmi, burjuva sosyalizmi) toplumsal gelişimin yasaları ve sınıf mücadelesinin pratiği tarafından çürütülüp iflas ederken sadece Bilimsel Sosyalizm gelişim gösterdi. Bu nedenle sosyalizmin pratiğinde ortaya çıkan sorunlar bilimsel

sosyalist teorinin yanlışlığını değil; bu teorinin yanlış kavrandığını gösteriyor. Uluslararası komünist hareketin içinde bulunduğu derin bunalıma rağmen, bilimsel-sosyalizm günümüzün en etkin politik gücüdür. Burjuva ve küçük burjuva politik akımlar dağılıp, çözülürken, sosyalizm ise sürekli olarak gelişim gösteriyor.

Artık sosyalizmin teorisi ve pratiği çözümezcesine birbirine bağlanmış ve bütünleşmiştir. Toplumsal pratik, sosyalist teoriye temel ve kaynak oluşturuyor, sosyalist teori de sınıf mücadelesinin pratiğine yol gösteriyor, hizmet ediyor. Devrim ve iktidar sorununu ele alırken, işte sosyalizmin bu zengin teori ve pratiğinden yola çıkacağız.

İKTİDAR SORUNU

Bütün' toplumsal devrimlerin temel sorunu her zaman politik iktidarın ele geçirilmesi olmuştur. Politik iktidarın ele geçirilmesi sorunu, proletaryanın toplumsal devriminin de temel sorunu olmuş ve bu sorun kapitalist dünyada proletaryanın önünde duruyor. Çünkü sermaye ve toprak sahipleri kapitalist üretim biçimini sürdürmek, ekonomik konumlarını korumak ve emeği köleleştirmek için politik ayrıcalıklarından yararlanıyorlar. Burjuva politik iktidar ya da başka bir ifade ile söyleyecek olursak, devlet iktidarı sermaye ve toprak sahiplerinin politik ayrıcalıklarının kendisinden başka bir şey değildir. Madem ki, sermaye ve toprak sahipleri kendi ekonomik tekellerini korumak, sonsuzlaştırmak ve emeği köleleştirmek için politik iktidardan

yararlanıyorlar o halde politik iktidarın ele geçirilmesi proletaryanın “ilk görevi haline gelmiştir” (Mark-Engels). Proletaryanın ilk ve büyük görevini ve Marks’ın öğretisini açıklarken şunu söylemiştir Engels:

“... Aynı zamanda, biz, her zaman bunun için ve gelecek toplumsal devrimin çok daha önemli başka hedeflerinin gerçekleşmesi için proletaryanın her şeyden önce, yardımıyla kapitalistler sınıfının direncini kırmak ve toplumu yeniden düzenlemek üzere devletin örgütlü siyasi iktidarını ele geçirmekle işe başlamak zorunda olacağını düşündük...”(1)

Marx’ın “kıta Avrupa’sında” diye belirttiği “Her halkçı devrimin ilk şartı askeri bürokratik makineyi parçalamaktır” görüşünü ele alıp geliştiren Lenin, Marx’ın bu görüşünün kıta Avrupa’sı dışındaki ülkeler için de geçerli olduğunu ortaya koydu. Marx-Engel ve Lenin’in bu konudaki görüşleri günümüz kapitalist dünyasında tüm güncelliği ile önemini koruyor.

Politik iktidarın ele geçirilmesi ile başlayan ve kapitalizmden komünizme geçişe denk düşen “proletarya diktatörlüğü” proletaryanın politik egemenliğinden başka bir şey değildir. Proletarya politik iktidara, yani devrimci diktatörlüğe olan ihtiyacı kendi politik egemenliğini sonsuzlaştırmak için değil, bu egemenliğe dayanarak sınıfları, her tür sınıf ayırımını ortadan kaldırmak için ihtiyaç duyar. O halde proletarya diktatörlüğü bir tercih meselesi değil, tarihsel bir zorunluluktur. Zorunluluklar dünyasından özgürlükler dünyasına gene zorunluluğun kavranmasıyla geçilir.

Proletaryanın devrimci devleti, kapitalistler sınıfının direncini enerjik bir biçimde bastırmak ve ekonomik devrimin yapılması için zorunlu bir araçtır. Sınıflar var olmaya devam ettiği ölçüde sınıf egemenliği zorunluluğu, yani proletaryanın politik iktidarı devam edecektir. Sınıfları ve sınıf egemenliğini ortadan kaldırma öyle bir çırpıda olacak bir iş değildir. Sınıflar; toplumsal üretimin belli bir aşamasında, belli bir ekonomik temel üzerinde ortaya çıktılar. Sosyalizm altında sınıfları zorunlu kılan ekonomik temel ortadan kalkmadan sınıflar ve sınıflar ayırımı bu temel üzerinde varlıklarını sürdürür. Sosyalizm altında sınıf egemenliği devam ediyorsa bu sınıf ayırımının, sınıfların varlığının ve bu sınıfların ekonomik temelinin devam ettiğini gösterir. Bu anlamda insanların kendi üzerlerinde politika uygulama zorunluluğu özgürlükler çağına kadar devam edecektir.

Bugün sosyalist ülkelerde, uluslararası komünist harekette ve Türkiye sosyalist hareketinde ortaya çıkan yaygın bir eğilim proletarya diktatörlüğünün eleştirisiyle uğraşılıyor. Kendilerine sosyalist diyen bu eğilim sahipleri, sosyalizmin temel bir ilkesi olan proletarya diktatörlüğü ilkesine karşı muhalefet ediyorlar. Proletarya diktatörlüğü ilkesine karşı muhalefet eden sosyalistlerin ne çeşit sosyalist olduğu biliniyor. Bunlar ya her tür otoriteye karşıyız diyen, ancak; sonuç olarak burjuva otoritesi altında kalan Bakuninciler ya da, bu akımla aynı sonuca varan burjuva iktidarı altında demokrasi kırıntıları arayan reformistlerdir. Bir politik

akım olarak anarşizmin uluslararası proletarya saflarındaki etkinliği çok gerilerde, geçmişte kaldı. Ancak, küçük burjuva reformizmi ve revizyonizm uluslararası işçi sınıfı hareketi içinde önemli bir etkiye sahip. Reformist ve revizyonist akımlar Türkiye’de işçi sınıfı hareketi içinde belli bir etkiye sahipler. Reformistler, proletaryanın devrimci ilkelerini kendi küçük konumlarına denk düşen bir tarzda eleştiriyor ve reddediyorlar. Ve bunu yapmakla proletarya hareketi karşısında gerici konumlara düşüyorlar.

Sosyalist ülkelerde politik üst yapıda meydana gelen olaylar ve sorunlar proletarya diktatörlüğünün kendisinin yanlılığından değil, tersine yanlış uygulanmasından ve yeterince uygulanmamasından ileri geliyor. Proletarya diktatörlüğü toplumsal ve toplumsal olduğu için de tarihsel bir zorunluluktur.

ZORA DAYALI DEVRİM

Zora dayalı devrim görüşü, Türkiye işçi sınıfı hareketi içinde her zaman reformistlerle devrimcileri, oportünistlerle, Marksist-Leninistleri ayıran bir mihenk taşı oldu. Proletarya diktatörlüğü ilkesine karşı çıkanlar, dolayısıyla devrimci zora da karşı çıkmış oluyorlar. Proletaryanın devrimci zoruna karşı çıkmak, karşı çıkış niyeti ne olursa olsun, sonuç olarak diktatörlük altında kalmaya, kendi kendini mahkum etmek demektir.

Materyalist tarih anlayışına göre bireylerarası ilişkilerde ekonomik ilişkiler temeldir. Toplumun politik ilişkileri, yani politik yanı, bu ekonomik ilişkiler

tarafından belirlenmiştir. Başka bir ifade ile söylersek, politik yani belirleyen ekonomik yandır. Zor kavramı da politik bir kavramdır. Çünkü zor olayı politik bir eylemdir. Ama aynı zamanda ekonomik bir güç olan zor, toplumun ekonomik ilişkisine sıkı sıkıya bağlıdır. Bugünkü modern, burjuva devleti biçimi ne olursa olsun, sermaye sınıfının kendi burjuva üretim biçimini sonsuzlaştırmak ve emeği kölelik altında tutmak için kullandığı politik aletten başka bir şey değildir. Zor, soyut bir **Şey** değildir, modern burjuva toplumunda devlet örgütlenmesinin kendisidir. Engels, tarihte zorun iki işlevi üzerinde durmuştur:

“...siyasal zor, iki yönde etkili olabilir. ya normal iktisadi evrim yönünde; bu durumda, ikisi arasında bir çatışma yoktur; iktisadi evrim hızlanır. Ya da, zor, iktisadi evrime karşı çıkar. Ve bu durumda, birkaç istisna dışında, iktisadi evrim karşısında her zaman yenik düşer.” (2) Marx, ise zorun tarihteki rolünü şu yönü ile de açıklamıştır.

“Zor, yeni bir topluma gebe her eski toplumun ebesidir.” (3)

Burjuva zor, toplumun ekonomik evrimine karşı çıkıp, bu ekonomik evrime yenik düşerken; bunun yanında proletaryanın devrimci zoru, burjuva toplumun bağlarında maddi ve teknik temelleri ortaya çıkmaya başlayan yeni toplumun ebesi olmuştur. İşçi sınıfı hareketi, toplumsal hareketin zor aleti olmadan, burjuva toplumunun örgütlü ve resmi ifadesi olan politik devlet iktidarını parçalamak mümkün değildir. Proletarya

hareketi ancak zor aleti sayesinde politik iktidarı ele geçirebilir ve zaferinin boşa gitmemesi için gene bu zor aleti sayesinde kapitalistler sınıfını altdip ekonomik devrime girişir. Kısacası zor, devrimin kaldırıcı ve emeğin egemenliğinin zorunlu bir aracıdır.

Bizde Demokratik Halk Devrimi sonucu işçi sınıfı ve emekçi halkın devrimci halk iktidarı olarak örgütlenecek olan devrimci zor, giderek proletarya diktatörlüğü biçimini alarak devam edecektir.

DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ- DEMOKRATİK HALK İKTİDARI

Esasında bu başlık altında toplanan görüşlerimizi daha önce çeşitli yazılarda ortaya koyduk. Devrim stratejisi konusunda savunduğumuz bir **Programımız** var. Dolayısıyla şimdi, yukarıdaki başlık altında yapılacak şey, daha önce ortaya konan görüşlerin usandırıcı bir tekrarı değil; ortaya konan görüşlerin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olmaktır. Bu amaçla demokratik halk devrimi ve iktidarı üzerine belli vurgular yapılacaktır. Ayrıca derginin sonraki sayılarında da devrimin çözeceği toplumsal ve politik sorunlar tek tek ve birbirleriyle karşılıklı ilişki ve etki içinde ele alınıp değerlendirilecektir.

Devrimimiz, devrimci değişim yoluyla kapitalist dünyayı ortadan kaldıracak olan dünya devrim sürecinin organik ve kopmaz bir parçasıdır. Özeline ve geneline karşılıklı etkileşimi gereği, Türkiye'deki devrim, dünya devrim süreci ile karşılıklı bir etkileşim ve değişim

içinde olacaktır. Proletaryanın evrensel düzeyde sürdürdüğü tarihsel görevi sonunda kapitalist üretim biçimini ve buna denk düşen politik biçime devrim yoluyla son verecek, onun yerine üretim araçlarının kolektif mülkiyetini geçirerek sınıfları ve sınıf ayrımını ortadan kaldıracaktır. Kapitalist toplumda sermaye niteliği almış olan üretim araçlarının, sermaye niteliğine son vermek, üretim ‘araçlarını toplumsal mülkiyet haline getirmek; üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine dayanan sosyalizmi gerçekleştirmek ve buradan üst evre olan komünizme ulaşmak proletaryanın evrensel ve tarihsel görevidir.

Proletarya temel ve nihai amacına ancak bir toplumsal devrim ile ulaşır. Proletaryanın toplumsal devriminin nihai amacı, proletaryanın ekonomik kurtuluşunu gerçekleştirmektir. Politik araçlar bu büyük ekonomik amaç için birer araçtır. Başka bir ifade ile tüm politik araçlar proletaryanın büyük ekonomik kurtuluşu amacına bağlanmalıdır. Proletarya amacına yani sosyalizme ancak bir toplumsal devrim yoluyla ve bu devrimin politik ifadesi olan proletarya diktatörlüğü aracılığı ile varır. Proletarya diktatörlüğü ilkesi, proletaryanın evrensel ilkesidir. Sermayenin egemenliğine son vermek ve bu egemenlik yerine proletaryanın politik egemenliğini geçirmek uluslararası proletaryanın ortak sorunudur. Tüm uluslararası proletarya için söz konusu olan proletarya devrimine geçiş ve yaklaşım biçimlerini bulmak görevi sosyalist teorik çalışmanın önemli bir yerini işgal eder. Proletarya

devrimi teorisi, proletarya devrimine geçiş biçimlerini dıştalamaz; içerir. Proletarya devrimine geçiş biçimleri, proletarya devrimini hazırlama, aynı zamanda ulusal düzeyde ona ulaşma, kısacası proletarya devrimine geçiş biçimleri sorunu hem Marx ve Engels'te 1848 Alman Burjuva Demokratik Devrimi çözümlenmesi yapılırken ve hem de Lenin tarafından bu yüzyılın başında Rusya'da devrim çözümlenmesi yapılırken ve gene Lenin tarafından emperyalizm koşullarında 1920'lerde ele alınmıştır. Proletarya devrimine geçiş ve yaklaşım biçimleri sorunu başlı başına **Komünist Enternasyonal** tarafından ele alınmıştır. Lenin'in kapitalizmin en st aşaması olan emperyalizm (tekelci kapitalizm) özmlemesinden yola çıkan ve çoğu faşizm altında geçen 1920-1935 sınıf mücadelesinin deneylerini irdeleyen **Komntern**, buradan yola çıkararak proletarya devrimine geçiş ve yaklaşım biçimlerini ortaya koymuştur. **Komntern**'in sosyalist devrim teorisine yaptığı en önemli katkı da bu olmuştur. Faşizme ve sermayeye karşı ortaya konan strateji ve taktikleri proletaryanın devrim mücadelesinde son derece zengin bir malzeme sağlanmıştır. Proletarya devrimi ve geçiş biçimleri, proletaryanın gerçek yaşamında ve mücadelesinde kopmaz bir bütün oluştururlar.

Kapitalizmin eşit olmayan gelişimi ve emperyalizmle birlikte, emperyalizme bağımlılık ilişkilerinin ortaya çıkması, komünistleri; bu ulusal farklılıkları göz önünde bulundurmaya götürdü. Komünistler, kendi ulusal farklılıklarını ortaya koyarak,

proletarya devrimi ve ona ulaşma yol ve biçimlerini bulup, çıkarmak zorundalar. Yapılması gereken sadece sosyalizm yönünde propaganda yapmak değil, (aynı zamanda sosyalizmin bir beylik söz haline gelmesini istemiyorsak) sosyalizme nasıl geçileceğinin de ortaya konması gerekir. Bizim ortaya koyduğumuz ve savunduğumuz Demokratik Halk Devrimi ve Demokratik Halk iktidarı, proletarya devrimine ve proletarya diktatörlüğüne geçişin bir biçimidir.

Bizde, proletaryanın toplumsal devrimi kavramı bir süreci ifade ediyor. Toplumsal devrim; demokratik ve sosyalist devrimi bütünlüklü olarak içeriyor. Demokratik ve sosyalist devrim, toplumsal devrimin birer evreleridir. Daha önce bir-kaç kez sosyalist devrimin, demokratik devrimden sonra ikinci bir toplumsal alt-üst oluş olmayacağını; sosyalist devrimin demokratik devrimin dolaysız bir devamı ve sonucu olacağını belirttik. Önümüzdeki devrimi yalnızca toplumsal devrim diye söylersek, bunu yapmakla önümüzdeki devrim evresinin demokratik mi olacağı, yoksa, sosyalist mi olacağını birbirine karıştırmış ya da her iki evrenin görevlerini topyekun içiçe geçirerek ele almış oluruz. Bu da, devrimin görevlerini ve ittifaklarını birbirine karıştırmak demektir. Demokratik devrimle, sosyalist devrim arasında hem net bir ayırım var, hem de karşılıklı bir organik sıkı ilişki birbiriyle kopmaz bir biçimde bağlanan, organik ilişki. Birbiriyle kopmaz bir biçimde bağlanan organik ilişki demokratik ve sosyalist devrimin aynı düşmana, sermayenin egemenliğine karşı yönelmesi

ve iç içe geçen birçok görevin kapitalizmin köklerine kadar uzanmasından ileri geliyor. Proletaryanın toplumsal devriminin evreleri arasın da potansiyel bir ayırım var. Bu ayırım kendini devrimin görevlerinde ve sınıfsal bileşiminde gösteriyor. Sonuçta, proletaryanın tek başına politik egemenliği ile sonuçlanan devrim, sosyalist devrimdir. Bunun yanında, sosyalist devrimin bir ön girişi niteliğinde olan ve proletarya ile emekçi köylülük ve şehir küçük burjuvazisi ile birlikte oluşturacağı iktidar, bir halk egemenliği olacaktır. Her kim ki; proletaryanın sosyalist devrimi ile proletarya ve müttefiklerinin iktidarı olan halk iktidarını bir ve aynı şeymiş gibi gösteriyorsa, Lenin'in sözleri ile o kimse politik olarak iflas etmeye mahkumdur. Zaten, bizde de bunu yaptığı için politik olarak iflas etmeye başlayanların sayısı pek de az değildir.

Toplumsal devrimin birer evreleri olan demokratik devrim ve sosyalist devrim evreleri aynı zamanda proletaryanın mücadelesinin anı zincirin kopmaz birer halkası gibiler. Proletarya, sosyalizme geçişte demokratik devrim halkasından (uğrağından) geçer. Proletaryanın hegemonyasındaki demokratik devrim, bizzat bu hegemonya sonucu kesintiye uğramadan sosyalizme dönüşecektir. Burada sosyalizme doğru bir büyüme söz konusudur. **Programımızdaki** deyimi kullanacak olursak, “halk iktidarının proletarya diktatörlüğüne dönüşme eylemi” söz konusudur. Lenin'in teorik olarak ortaya koyduğu ve yüzyılımızda oluşan

devrimlerin hemen hemen tümü tarafından doğrulanan şey şudur: “Burada her şeyi proletaryanın devrimci sınıf partisi tarafından yönetilen, bilinçli ve örgütlü proletarya tayin edecektir.” Örgütlü proletarya, bu dönüştürme döneminde uyanıklığı ve devrimci zorunu elden bırakmamalıdır. Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan bugünkü olaylar, bir de bu açıdan ders oluşturmaktadır. Devrimin kesintiye uğramadan, hareket halinde tutularak proletarya devrimi ve iktidarı ile tamamlanması, proletaryanın sadece sözde değil **gerçekten** öncü olmasına ve öncü sınıf olarak davranmasına bağlıdır.

Demokratik devrim ve Halk Demokrasili iktidar, demokrasi mücadelesinde şu nesnel temellere dayanıyor: Emperyalizme olan ekonomik bağımlılık temel olmak üzere ve bu ekonomik bağımlılığa denk düşen politik, kültürel ve askeri bağımlılık. Türkiye kapitalizmi, Latin Amerika ülkeleri gibi bir iki emperyalist ülkeye değil, hemen hemen tüm emperyalist-kapitalist ülkelere bağımlıdır. Kendisi ekonomik bir olgu olan bağımlılık, bizde, sermaye birikiminin oluşumunda ve ilkel sermaye birikiminden işbirlikçi tekellilik aşamasına ulaşılmasında ve aynı zamanda ekonominin askerileşmesinde göz ardı edilecek bir olgu değildir. Türkiye’deki sınıflar mücadelesi bağımlılık ilişkisi sonucu, daha fazla uluslararası bir karakter kazanırken; bu mücadelenin kendisi emperyalizmin dolaysız baskısı altındadır. Bunun yanında, ‘devletin ve emperyalizmin ekonomik ilişkileri sonucu gelişip güçlenen, tekellik sermaye ekonomik egemenliği tamamen denetimi

altında tutuyor. Sanayi, ticaret ve tarımda, banka ve sigortacılıkta, tekelci sermaye egemendir. Sermaye birikimi yani tekelleşme, temel olarak işçilerin karşılığı ödenmemiş artı-değerine el koyarak güçlenirken; aynı zamanda bu gücü küçük üreticinin kendisine ait olan üretim araçlarına el konulmasına dayanıyor. Sermayenin birikim ve merkezileşme yasası gereği, küçük köylülük, kapitalist ilişki sonucu iflas ettirilip, toprağından kovulurken, küçük üreticinin üretim araçları doğrudan kapitalistin sermayesinin içine dahil oluyor. Bu süreç köydeki küçük üretici için olduğu gibi, şehirde bulunan küçük esnaf, zanaatkar için de geçerlidir. Kapitalist üretim biçiminin sonucu olarak mülksüzleştirilen üretim araçları, kapitalistin sermayesine dahil olurken, kendisi de yoksulluk içinde emek ya da yedek emek ordusuna dahil olan tüm küçük üreticiler içinde buldukları konumları gereği tekelci sermayeye karşı proletaryayla aynı anlamda olmamak üzere anti-kapitalisttirler ve kapitalist temel üzerinde gelişen tekeliciliğe karşıdır. Gene, onlar bugünkü konumları ve gelecekteki çıkarlarının dürtüsü ile proletaryanın devrim mücadelesine katılmak zorunda kalırlar. İşçi sınıfının yanında, işçiler dışında geniş bir emekçi kitlesi de tekelci egemenliğe karşıdır.

Gerek emperyalizmle emekçi kitleler arasında ve gerekse tekelci sermayenin ekonomik ve politik tekeli ile geniş emekçi kitleler arasındaki çelişkinin temeli emek-sermaye çelişkesine dayanır. Emperyalizm ve tekelci sermaye çelişkisi ya da proletarya ile sermaye

sınıfı arasındaki uzlaşmaz çelişkinin görünüşleri ve öne çıkan yönünü oluşturur.

Tüm bunların yanında, burjuva devletin faşist bir biçim alması, faşizmin toplumun politik yaşamını etkisi altına alması, işkence, idam ve katliamların süreklilik kazanması, proletarya başta olmak üzere geniş emekçi kitlelerin demokrasi mücadelesinin tekelci sermayenin faşist diktatörlüğünün demir ökçeleri altına, alınması ve koyu bir vahşetin süregitmesi sonucu emekçi halkın demokrasi istemi ile tekelci sermayenin faşist diktatörlüğü arasındaki çelişki ve kapışmada, demokrasi mücadelesini zorunlu hale getirmiştir.

Türkiye’de, emek-sermaye çelişkisini ve sınıflar mücadelesinin biçimini etkileyen bir diğer olgu da “ulusal sorun”dur. Kürt ulusunun, Türk ulusunun egemenliği altında tutulması, ezilen bir ulus olması ve kendi üzerindeki politik tasarruf hakkını kullanamaması, demokratik devrimin önemli bir sorunu; olarak duruyor. Ve devrim ulusal sorunu da çözmek zorundadır. Esasında burjuva demokratik bir talep olan ulusal talep, artık burjuvazi tarafından çözümlenemez bir talep durumuna gelmiştir. Bu talep de, proletarya tarafından savunuluyor. Ulusal sorunun çözümü, politik demokrasi mücadelesinin bir hedefidir.

Büyük ölçüde iç içe geçen ve birbirini etkileyen bu çelişkileri demokratik devrim yoluyla çözerken proletarya, sosyalizm mücadelesinden uzaklaşmış olmayacaktır, tersine, proletarya, sosyalizme politik demokrasi yoluyla varacaktır.

Emperyalizme ve tekelci sermaye egemenliğine karşı yönelen bir toplumsal hareket, kaçınılmaz bir biçimde, kapitalizmin köküne yönelecektir. Devrimin kapitalizmin köklerine yönelmesi, ile de devrim; demokratik evreden sosyalist evreye büyüyecektir. Tekelci egemenliğe karşı yönelecek olan halk devrimi, tekelci sermayenin politik tekelerini, yani faşist devleti parçalayacak ve kapışma en üst düzeye ulaşacak. Sonuçta demokratik halk devrimi, önüne geçilemez bir biçimde **sosyalizme yönelecektir.**

Uğur GÜNDÜZ

Kaynak:

- 1) ENGELS: Anarşizm ve Anarko Sendikalizm
(S: 211 Sol. Y.)
- 2) ENGELS: Anti-Dühring (sf. 282 Sol Y.)
- 3) MARX: Kapital I. Cilt (sf. 792 Sol. Y)